

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

පුණ්‍යානුමෝදනාව

තිලෝගුරු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලොව පහළ වන්නේ කල්ප ගණනාවකිනි. බුද්ධෝත්පාද කාලයක් මිනිසත් බවත් කලාණ මිත්‍ර සම්පත්තියක් ලැබීමත් දුර්ලභය. එමෙන්ම නිවන් මග පහද දෙන, නිවන් මගට යොමු කරවන පිංවත් කලාණ මිත්‍රයන් වහන්සේලා පහළ වීම ද දුර්ලභය.

ඒ අනුත්තර සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් ගලා ආ සත්වයින්ගේ ජරා, මරණ, ශෝක ආදී රෝගයනට දිව ඔසුවක් බඳු වූ ඒ ශ්‍රී සද්ධර්මයේ අරුත් කාලයේ වැලිතලාවෙන් වැසී යාමට නොදී ‘ඇස් ඇත්තෝ දකිත්වා යි අඳුරේ සිටින්නන් හට පහනක් දල්වන්නාක් සේ’ නැවත ලෝකයට විවර කර පෙන්වන අපගේ අතිපූජනීය කලාණ මිත්‍ර මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවක් මෙසේ මුද්‍රිත මාධ්‍යයෙන් ධර්ම දනයක් ලෙස ඔබ අතට පත් කරන්නට ලැබීම ඉමහත් සතුටකි.

මෙම ධර්ම දනය හේතු කොට ගෙන ජනිත වන්නා වූ සියලු කුසල් පූජ්‍ය පාද මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේට අනුමෝදන් කරමි. මෙපින් බලෙන් ඔබ වහන්සේට සම්බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය උදෙසා සිදු කරන්නා වූ ශාසනික මෙහෙවර ඉදිරියට කර ගෙන යාමට අවශ්‍ය ශක්තිය මෙධර්ය සහ නිදුක් නිරෝගී භාවය ද මෙම භවයේ දීම අමා මහ නිවන් සුවය ලැබේවායි ද ප්‍රාර්ථනා කරමි.

තවද මෙම ධර්ම දේශනය පරිගණක අකුරු සකසා, සෝදුපත් බලා මුද්‍රණයට උදව් උපකාර කළ සියලු දෙනාට ද, මෙම පොතෙහි මුද්‍රණ කටයුතු කර දුන් මුද්‍රණාලයේ කාර්ය මණ්ඩලයට ද, සුඡ්වත් ව සිටින පවුලේ සියලු දෙනාට සහ සියලු ඥාතීන්ට ද මෙම ධර්ම දනය කුසලය, නිදුක් නිරෝගී විර ජීවනයට සහ වහ වහා අමා මහ නිවන් සුවය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හේතු උපනිශ්‍රය වේවා.

තවද විශේෂයෙන් කුඩා කල මා ඇතිද්ධි කළ පරලෝසැපත් මාගේ මිත්තණිය වූ හොරණ මාගේතේ විසූ සම්පෝහාමි ආච්චිටත්, මුත්තණුවන් වූ ලැයිනේරිස් අප්පුහාමි සියාටත්, ඇල්බට් මාමා ඇතුළු වරිග පරම්පරාවේ නැසීගිය සියලුම ශ්‍රේණිටත් මෙම කුසලය උතුම් නිවනින් සැනසීමට හේතු වේවා, පාරමිතාවක් ම වේවා.

එසේම මා සමග එක්ව සේවය කළ නැසීගිය මාලනී මිතුරියගේ සහ වන්නිආරච්චි මිතුරියගේ හව ගමන් සුවපත් වේවා. එවන් අකල් මරණයනට සසර ගමනේ දී පත් නොවේවා යයිද පතමි.

තවද මේ ධර්ම දූත කුසල බලයෙන් මේ සසරේ යම් දිනක දූත හෝ නො දූත සිදු වූ යම් අකුසලයක් වෙත් නම් ඒවා සංසිද්දේවා. එමෙන්ම මේ දුක් සහගත සසරින් මිදී නිවනින් සැනසීම ලැබීමට අවශ්‍ය දිරිය වාසනාව ලැබේවායි ද පතමි. නැසීගිය මාගේ ආදරණීය දෙමාපියන් සහ සොහොයුරාට ද, ස්වාමිපුරුෂයාගේ නැසීගිය දෙමාපියන් හා සොහොයුරියට ද මෙම ධර්ම දූතය කුසලය අත්වේවා. ඔවුන්ට ද සසර ගමන සුවපත් කර ගැනීමට හේතු වේවා.

තෙරුවන් සරණයි,
පියසීලි කටුගම්පොලගේ

නමෝතස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝතස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝතස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

මේ ශාසනයේ ගොඩක් ම වැදගත් සූත්‍රයක් මෙය. මේ දේශනා පරියායේ දී අපිට ම උත්සාහවත් වුනොත් මේ ටික කරගන්නට බැරි නෑ කියලා දැක්මක් ඇති කරගෙනම කරන්න පුළුවන්. දැන් අපි කියමුකෝ අපිට බොහෝ දුරට සමහරවිට හිතෙන්න පුළුවන් අද කාලේ නිවන් දකින්න බෑ, මාර්ගඵල ලැබෙන්නේ නෑ වගේ තැන්වලින්. නමුත් මේ පෙළ දහම හරියට තේරුම් ගත්තහම මාර්ගඵල කියන්නේ මේන්න මේ වගේ මානසික මට්ටමකට පත්වීම. ඒ තත්ත්වය උත්සාහ වුනොත් බැරි නෑ කියනවා වගේ තැනකින් හඳුනාගන්න පුළුවන් මට්ටමකට අපිව තියනවා මේ දේශනාව. ඉතින් ඒ නිසා අපි පොඩ්ඩක් කතා කරමු ඔය රූපය සම්බන්ධව දේශනා කරපු සූත්‍රයක් තියනවා. ඔය සූත්‍රය දේශනා කරන්නේ මේ සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ. පූර්වාරාමයේ සිට “සමචිත්ත පරියාය සූත්‍රය” කියලා.

මේ ශාසනයේ බුදුරජාණන් වහන්සේලාට ශ්‍රාවක සන්නිපාත තුනක් තියනවා. ශ්‍රාවක සන්නිපාත කියලා කියන්නේ ධම්මචක්කපචත්තන සූත්‍රය, රාහුලෝවාද සූත්‍රය, මහා සමය වැනි, සූත්‍රවල දී කෙල ලක්ෂ්‍යණන් අනන්ත අපරිමාණ සත්වයෝ රැස්වෙන දේශනා. රැස්වෙලා නිවන් දකින පිරිස් අසංඛ්‍යයයි. ඒ වගේ දේශනා තුනක් තියෙනවා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ.

හැම බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේම ශාසනයේ එක ශ්‍රාවක දේශනාවකුත් තියෙනවා. ඒ වගේ ම ශ්‍රාවක සන්නිපාත කියලා කියනවා. එක දේශනාවයි තියෙන්නේ, එක් බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේ ශාසනයේ, එතකොට ඒකෙදී අර බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේ දේශනයක දී වගේ අසංඛ්‍යය ගණන් සත්වයන්ට ධර්මය අවබෝධ වෙනවා. ඉතින් අපේ ශාසනයේ සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ තමයි ඒ දේශනාව කලේ. ඒ දේශනාව තමයි මේ “සමචිත්ත පරියාය සූත්‍රය” මේ සූත්‍රයේ දී කෙල ලක්ෂ්‍ය ගණනක්

දෙව්වරු රහත් වුනා. සෝවාන්, සකදගාමී, වෙච්ච ප්‍රමාණය මෙච්චරයි කියලා කියන්න බෑ. ඒ හින්ද මේ ශාසනයේ තියෙන එකම ශ්‍රාවක සන්නිපාතය ඇතිවෙච්ච සූත්‍රයයි මේ.

සමචිත්ත කියලා නම හැදිලා තියෙන්නේ ඉඳිකටු තුඩක් බිම හෙළුවත් ඒ ඉඳිකටු තුඩ වදින තැන දෙව්වරු හැට දෙනෙක් ඉන්නවාලු සමසිත් ඇතිව. එක හිතින් එක විදිගේ ආත්මභාව ලබාගෙන ඔවුනොවුන් ගැටෙන්නේ නැතිව ඔවුනොවුන් පෙලෙන්නේ නැතිව. ඒ නිසා සමචිත්තයි කියනවා. මේ වගේ සමචිත්ත කියන එකට කාරණා ගොඩක් තියනවා. එක ඉඳිකටු තුඩක් හෙලන පමණකුදු ඉඩක් නැහැ කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

ඉඳිකටු තුඩක් හෙලන තැනක දෙව්වරු හැටදෙනෙක් ඉන්නවාලු. සියුම් ආත්මභාව ලබා. ඒ වගේ දස දහසක් සක්වලම ඉඩ නැතිවුනා කියනවා එද. මේ සූත්‍රයේ දී සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ මාතෘකා කරනවා “අජ්ඣත්ත සංයෝජනංව ආවුසෝ පුද්ගල දේසිස්සාමිති බහිද්ද සංයෝජනංව”

මහණෙනි, මම ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාත්, බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාත් දේශනා කරන්නෙමි කියලා ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා සහ බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා ගැන තමයි මේ දෙසුම ආරම්භ කළේ. මේ දෙසුම අවසානයේ දී තමයි කෙළ ලක්ෂ ගණනක් රහත්වෙලා, සෝවාන්, සකදගාමී ආදී මාර්ගඵල ලබපු ගණන අවිත්තයයි යන ගණයට පත්වුනා.

එතකොට සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ අහනවා “අජ්ඣත්ත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන්නේ කවිද?”

මහණෙනි, අජ්ඣත්ත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන්නේ මෙලොව යම්කිසි කෙනෙක් ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර සීලයෙන් සංවරව, ආචාර ගෝචරයෙන් යුක්තව, ස්වල්ප වූ වරදෙහි ද බය දකිමින්, ශික්ෂාවන් දැඩිව ගෙන හික්මෙනවා, යම් ප්‍රතිපදාවක හැසිරෙනවා. එසේ හික්මිලා, ප්‍රතිපදාවක හැසිරිලා, කාල ක්‍රියා කරලා දිව්‍ය ලෝකයක ඉපදෙනවා.

ඒ කියන්නේ කාමාවචර දිව්‍යලෝකවල ඉපදෙනවා. ඉපදිලා එහෙත් චුතවෙලා ආපහු මේ මනුෂ්‍ය ලෝකෙට එනවා. මෙන්න මේ නැවත කාම ලෝකයට එන කාම ලෝකය නොහැර පවතින ඕරම්භාගිය සංයෝජන තියෙන මේ පුද්ගලයාට කියනවා ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන තියන පුද්ගලයාය කියලා. ඊට පස්සේ ආපහු දේශනා කරනවා බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන්නේ කවුද කියලා.

මෙලොව අරවගේ ම ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර සීලයෙන් සංවරව, ආචාර ගෝචරයෙන් යුක්තව, ස්වල්ප මාත්‍ර වූ වරදෙහි ද බිය දකිමින්, ශික්ෂාවන් දැඩිව ගෙන හික්මෙනවා. ඒ වගේ ම කිසියම් ශාන්ත වූ චේතෝ විමුක්තියක් උපදවා ගෙන කාලක්‍රියා කරල මරණෙන් පස්සෙ දිව්‍යලෝකයේ ඉපදිලා එයින් චුතව නැවත නොඑන එහිම පිරිනිවෙන කෙනාට කියනවා බහිද්ද (බාහිර) සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා. එබදු පුද්ගලයන් දෙන්නෙක් පෙන්වනවා. එක්කෙනෙක් සමථය මුල් කරගෙන, එක් කෙනෙක් විදර්ශනාව මුල් කරගෙන ගිහිල්ලා. මේ දෙන්නාට ම කියනවා බාහිර සංයෝජන ඇති අය කියලා.

එතකොට කෙටියෙන් ගත්තහම කාම භූමියේ ඉන්න ඕරම්භාගිය සංයෝජන තියන නැවත කාමලෝකයට එන පුද්ගලයාට කියනවා ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාය කියලා. නැවත කාම ලෝකයට නොඑන උද්ධම්භාගිය කියන, උඩ දිශාවේ සංයෝජන තියන පුද්ගලයාට කියනවා බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාය කියලා. එතකොට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාත් බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාත් කියන මේ ධර්මතා දෙක ඉස්සෙල්ලා පෙන්නවා. කාම භූමියට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන, රූප අරූප ලෝකවලට බාහිර සංයෝජන.

ඕකට තව කතාවකුත් තියෙනවා ධර්මයේ ගවගාලකට උපමා කරලා. (1) ගවගාලක ගවයෝ බඳින කොට ගාල ඇතුළේ කණු හිටවලා ලණුවලින් බැඳලා ගාල ඇතුළේ ම ඉන්න කොටසකුත් ඉන්නවා. (2) ඇතුළත කණුවක බැඳලා ලණුව දිග හින්දා ගාලෙන් පිටට ගිය සත්තුත් ඉන්නවා. (3) ගාලෙන් පිටත කණුවල බැඳලා පිටත ඉන්න සත්තුත් ඉන්නවා. (4) ගාලෙන් පිටත බැඳලා ලණුව

දිග නිසා ගාල ඇතුළට ආපු සත්තුන් ඉන්නවා. (5) ගාලෙන් පිටත බැඳලා නැතිව පිටත ඉන්න සත්තුන් ඉන්නවා. (6) ගාල ඇතුළේ බැඳලා නැතිව ගාල ඇතුළේ ඉන්න සත්තුන් ඉන්නවා.

ඔය වගේ ධර්මයේ උපමා කරනවා ගාල වගේ තමයි මේ ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන තියෙන කාම භූමිය. (1) ගාල ඇතුළේ බැඳලා ගාල ඇතුළේම ඉන්නවා කියන්නේ කාමරාග සංයෝජන සහිතව කාම භූමියේ ම ඉන්න අය ඉන්නවා. (2) ගාල ඇතුළේ බැඳලා පිටත ඉන්නවා. ඒ වගේ මේ ශාසනෙන් බැහැර ඔය ධ්‍යාන වඩලා රූප අරූප, බ්‍රහ්මලෝකවල ඉන්නවා. ඒ නැත්නම් රූප අරූප, බ්‍රහ්ම ලෝකවල ඉන්න සෝවාන්, සක්කදගාමී අය. ඒ අය පිටත ඉන්නවා. සංයෝජන මෙහෙ බැඳුම මෙහෙ. ආයේ එනව මෙහාට. ගාල ඇතුළේ බැඳලා එළියේ තමයි ඉන්නේ එතනින් මිදිව්ව ගමන් මෙහාට එනවා. (3) තව කෙනෙක් ඉන්නවා එළියේ බැඳලා ඉන්නවා, නමුත් ඉන්නේ ගාලේ. ඒ කියන්නේ සංයෝජන තියෙන්නේ රූපී අරූපී බ්‍රහ්ම ලෝකවල. නමුත් ඉන්නේ මනුස්ස ලෝකෙ. මෙහේ ඉන්න රූපාවචර, අරූපාවචර ධ්‍යාන ලාභී කෙනෙක් ගන්න එයා මෙහේ හිටියට බැඳුම තියෙන්නේ එහේ. (4) තව කෙනෙක් එළියේ බැඳලා එළියේ ඉන්නවා. එයා කාමාවචර සංයෝජන දුරු කරලා අනාගාමී වෙලා අරූපාවචර බ්‍රහ්මලෝකෙම ඉන්නවා. (5) තව කෙනෙක් ඉන්නවා, එළියේ ඉන්නේ බැඳුම් නෑ. ඒ රූප අරූප බ්‍රහ්ම ලෝකවල රහතන් වහන්සේලා සංයෝජන, බැඳුම් මොකුත් නෑ. එහේ ඉන්නවා. (6) තව කෙනෙක් ගාල ඇතුළේ ඉන්නවා. නමුත් බැඳුම් නෑ. ඒ වගේ කාම භූමියේ ඉන්නවා රහත්වෙලා. කියලා පරියායක් තියනවා ගව ගාලකට උපමා කරලා.

ඒ වගේ මේ කොටුව (ගවගාල) ආධ්‍යාත්මික කියලා කීවේ මේ කාම භූමිය, බාහිර කියලා කීවේ රූප අරූප බ්‍රහ්මලෝක. කෙනෙක් රූප අරූප බ්‍රහ්මලෝකවල හිටියත් සංයෝජන මෙහෙ තියෙන්න පුළුවන්. මෙහෙ කෙනෙක් හිටියත් එයාගේ සංයෝජන රූප අරූප වෙන්න පුළුවන්. මෙතන දී දේශනා කරන පරියායෙ දී එක කාරණයක් පෙන්වනවා. ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කීව්වේ කාටද? කාම භූමියේ ඉන්න ඕරම්භානිය සංයෝජන

ඇති කෙනාට, බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කිව්වේ උද්ධමිභාගිය සංයෝජන ඇති කෙනාට.

දැන් අපි බලමු ඇයි ඕරම්භාගිය සංයෝජන ඇති පුද්ගලයාට අප්‍රීක්ෂිත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කිව්වේ. ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කාම භූමියේ ඉන්න පුද්ගලයාට කීවේ ඇයි? බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා අනාගාමී කෙනාට, අරුපාවචර කෙනාට කීවේ ඇයි? ඔන්න ඔය සංයෝජන තියෙන තැන මේ ඉන්න තැනින් නොවෙයි බලන්න ඕන, කණුව බැඳල තියෙන තැනින්. මොකද පිටත ඉන්න පුළුවන් බැඳිලා ඉන්න කණුව තියෙන්නේ ඇතුළේ. මෙතන ලණුව බැඳල තියෙන තැනයි බලාගන්න ඕන.

එතකොට අපි හොඳට මෙන්න මේ ටික සිහි කරන්න ඕන. ඒකයි මං කිව්වේ හිත නොයෙක් නොයෙක් තැන්වලට දුවන්න නොදී හොඳට උච්චතාවෙන් අභගන්න. ගැඹුරු නෑ හොඳ අවධානය විතරයි අපට ඕන. ඇස් පනාපිට මේක අපට කරන්න පුළුවන් කියන මට්ටම දකින්නම පුළුවන්. බොහොම සියුම්. ඒ කියන්නේ ලුණු සිවියක් වගේ බොහොම සියුම්. ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ, ගාමිභිරං පුලං අණුං කියලා. පුල කියන්නේ මහත්, අණුං කියන්නේ සියුම්. ඒ කියන්නේ සියුම් බව ඉතාමත් වැඩියි. ඉතින් මේ දහමේ අවබෝධය කොච්චර ගැඹුරුද කියන එක අවබෝධ කරගන්න.

මම මතක් කරල තියෙනවා. දවසක් ආනන්ද තෙරුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර පිණ්ඩපාතේ යනකොට ලිච්ඡවී කුමාරවරු දුනු ශිල්පයෙහි හික්මෙනවා. කොච්චර දක්ෂ ද කියනවා නම් ඇත ඉඳලා දැන් දෙන්නා දෙපැත්තේ ලිච්ඡවී කුමාරවරු ඉන්නවා. ඇත ඉඳලා, අපි කියමු උතුරු පැත්තේ ඉන්න ලිච්ඡවී කුමාරයා දකුණු පැත්තේ ඉන්න ලිච්ඡවී කුමාරයාට ඊයකින් විද්දෙත්, දෙන්නගෙ ඊතල දෙකේ තුඩු දෙක ඇතෙනවා. වම් පැත්තේ කෙනාගේ ඊතලය දකුණු පැත්තේ කෙනාගේ වදින්නෙත් නැතිවෙන්න, දකුණු පැත්තේ කෙනාගේ ඊතලය වම් පැත්තේ කෙනාගේ වදින්නෙත් නැති වෙන්න ඊතල තුඩු දෙක ඔවුනොවුන්ගේ මූණක හැප්පිලා, දෙක නතර වෙන්න විදිනවා. එතරම් දක්ෂයි. ඉතින් ආනන්ද හාමුදුරුවෝ

ගිහින් කියනවා මේ ලිව්වින් දුනු ශිල්පයෙහි අතිශයින් දක්ෂයි කියලා. මේක එසේ මෙසේ දක්ෂකමක් නොවෙයි කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ ලගට ගිහිං කිව්වම, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, “ආනන්ද, ඔය දක්ෂකම මොකක්ද?”

යම් කිසි කෙනෙක් මහ රාත්‍රියෙහි ගණ අඳුරේ විදුලි කොටන එළියෙන් අස් ලොමක් සියක් වර පලාගෙන යන්න විද්දෙන් ඒ විදිල්ල ද අමාරු, ඔය විදිල්ල ද අමාරු කියල. අර අස් ලොම විදින එකයි අමාරු කීවා. ආනන්ද මේ චතුරාසී සත්‍ය අවබෝධයත් හරියට අඳුරේ අස්ලොම විදිනවා වගෙයි කියලා දේශනා කරනවා. ඒ විදිල්ල එව්වරම සියුම් විදිල්ලක්. ඒ වගේ අපිට රළු රළු දේවල් ලොකු, ලොකු දේවල් පහසුයි. හොඳට තේරෙනවා වගේ. අපේ ප්‍රපංච සහගත, ආශ්‍රව සහගත මනසට හොඳට තේරෙනවා වගේ හරි ඉක්මනට දූනෙන කොට ටිකක් පරීක්ෂාකාරී වෙන්න. මනස දිහා ඒ කියන්නේ ඒකෙ මොකක් හරි අඩුවක් ඇති. අපිත් සසර බොහෝ කලක් කෙලෙස් ඇතුළෙ ඉන්නේ. හරි ඉක්මනට ලෙහෙසියෙන් අතට කුට්ටියක් අහුවෙලා තියනවා. ඉතින් අහුවෙලා යමක් තේරිලා වගේ දූනෙන කොට ටිකක් පරීක්ෂාකාරී වෙන්න කියලා මම කියන්නේ. මොකද අපේ මනස හුරුවෙලා තියෙන්නේ එහෙම ලෙහෙසියකට සියුම් යමක් අතදලා ගන්න නම් නෙවෙයි. ඒ නිසා මේ කතා කරන දහම් ටික බොහෝ ම සියුම් සිද්ධියක්. ඒ නිසා අපි ටිකක් හොඳින් විමසල බලමු.

මෙතන කාම භූමියේ ඉන්න පුද්ගලයාට අප්‍රීතිය සංයෝජන තියෙන පුද්ගලයායි කියන්නේ ඇයි කියලා. මොකද අන්තිමට මෙතන දී වටිනාකම තියෙන්නේ, මේ දේශනාව තුලින් අපිට අපිව තේරෙන්න ඕන. ඒ කියන්නේ බුදු හාමුදුරුවෝ කීවා කියලා ශ්‍රද්ධාව ඇතිවෙලා නතරවෙන්න බැහැ. නැත්නම් මේ මම, මෙහෙම හාමුදුරුනමක් කීව්වා කියලා ශ්‍රද්ධාව ඇතිවෙලා නතර වෙන්න බැහැ. මේ කියන දහම ඔයගොල්ලො තුලින් ම දූකගන්න පුළුවන් වුනොත්, මේක ඇත්තයි කියන ශ්‍රද්ධාව බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි, දේශනා කරපු කෙනා කෙරෙහි එන්නේ ඉබේ. ඒක එන්න ඕන එකක් මිසක ඇති කරගෙන වැඩක් නැහැ. මේ බණ ටික අහලා ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගෙන පලක් නැහැ ශ්‍රද්ධාව ඇතිකර ගන්නවා

කියන්නේ ඒ බණෙන් කිසි වැඩකුත් වෙලා නැහැ. ශ්‍රද්ධාව ඇති වෙන්න ඕන, ඒක ඇතිවෙන්න නම් ඔය කාරණා ටික පෙනෙන්න ඕන.

දැන් අපිට තියෙන්නෙ, ඇයි කාම භූමියේ ඉන්න කෙනාට අප්‍රීක්ෂිත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කියන්නේ, ඒ කියන්නෙ දැන් හොඳට බලන්න රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියලා අපට හම්බවෙනවා අරමුණු හයක්. මේ අරමුණු හය හම්බවෙන වේලාවේ දී මේ අරමුණු හය ම අපි ආධ්‍යාත්මික, බාහිර කියලා දෙකට බෙදාගෙන ආධ්‍යාත්මික කොටස විතරයි කාම භූමියේ කෙනාට හැම වෙලේම ඇසුරු වෙන්නෙ.

උද්භරණයක් හැටියට ඇසෙන් බලන රූපෙ ගන්න. දැන් මෙහෙම බැලුවහම බාහිර රූපේ මෙහෙම බැලුවහම ආධ්‍යාත්මිකයි කියලා මේ ආධ්‍යාත්මික කොටස තමන් කියන හැඟීමකින් තමයි කාම භූමියේ කෙනා හැම වෙලේ ම ඉන්නේ. ඇසෙන් බලන කොට මේ මම, මේ මගේ අත පය, මේ මගේ මුණ කියලා කාම භූමියේ කෙනාට රූපායතනය ආධ්‍යාත්මිකව අනුවෙනවා. හරිද කියලා බලන්න. ශබ්දයක් ගත්තහම ශබ්දය දෙකට බෙදුව හැකි. බාහිර ශබ්දය සහ ආධ්‍යාත්මික ශබ්දය කියලා. දැන් මේ ශබ්දය මගේ කියලා එයාට, කාම භූමියේ කෙනාට ශබ්දය ආධ්‍යාත්මික ශබ්දයක් හම්බවෙනවා. දැන් ඔය වහින ශබ්දය එහෙම ඇහෙනවනෙ. ඒක බාහිරයි. මේ කතා කරන ශබ්දය මගේ ශබ්දය. ඉතින් එතකොට ඒ ශබ්දය මුල්කර ගෙන ආත්මභාවය පවතිනවා. සංයෝජනය තියෙන්නේ 'මගේ ශබ්දය' කියන තැනකින්. 'මම, මගේ' කියන තැනකින්. එතකොට රූපයත් ආධ්‍යාත්මික සංයෝජනය යටතට ගැනෙන්නේ ශබ්දයත් ආධ්‍යාත්මික සංයෝජනයක්. ගන්ධය ගත්තොත් 'මගේ ඇඟේ දඩිය ගඳයි' කියලා හරි ගන්ධයත් ආධ්‍යාත්මික හා බාහිර කියලා දෙකට බෙදිලා. ආධ්‍යාත්මික ගන්ධය ඇසුරු කර ගෙන තමයි තමන් ඉන්නේ. ආධ්‍යාත්මික ගන්ධය තමයි තමා.

එතකොට තමන් කියන සංයෝජනය තියෙන්නේ තණ්හාවෙන් බැඳිලා. බාහිර දේවල්වලට කැමති අපි කැමති හින්දනේ. කියන්නේ මට දුකක් නැතිව ජීවත් වෙන්න, මට

කරදරයක් නොවෙන්න තමයි බාහිර දේවල් බලන්නේ. එතකොට බාහිර දේවල් ඔක්කොම තියෙන්නේ ආධ්‍යාත්මිකේට සම්බන්ධ වෙලා. එතකොට හොඳට බලන්න ගන්ධයත් දෙකට බෙදගෙන ඒකෙ ආධ්‍යාත්මික කොටස ඇසුරු කරන්නේ තමන්ගේ කියලා. රස ගත්තොත් රසත් දෙකට බෙදනවා. මගේ ඇගේ ලුණු රසයි කියලා හරි. එතකොට රසයත් දෙකට බෙද ගන්නවා. ආධ්‍යාත්මික රස සහ බාහිර රස, ස්පර්ශයත් දෙකට බෙද ගන්න හැකි. මගේ ඇගේ (මගේ ශරීරයේම කොටසක්) හැපෙනවා. ඒ කියන්නේ ස්පර්ශය. ඒ ස්පර්ශය ආධ්‍යාත්මිකයි. මගේ ඇගේ (බාහිර වස්තුවක්) හැපෙනවා. ඒ ස්පර්ශය බාහිරයි. එතකොට ඒකත් දෙකට බෙද ගන්නවා. හිතත් දෙකට බෙද ගන්න හැකි: අපට මුණ, කට, අතපය සිහිවුනා. මට මාව සිහිවුනා - ඒක ආධ්‍යාත්මිකයි. ගෙදර සිහිවුනා - ඒක බාහිරයි. තේරුණා තේද?

දැන් රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ කියන ආයතන හය දෙකට බෙදගෙන ඒකෙන් හැම වෙලාවෙම අප්ප්කුත්ත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කියන්නේ ආධ්‍යාත්මික, තමාගේ රූපේ දකින්න පුළුවන් තමාගේ ශබ්දය අහන්න පුළුවන්, තමාගේ ගන්ධය දැනගන්න පුළුවන්, තමාගේ රසය දැනගන්න පුළුවන්, තමාගේ ස්පර්ශය තමන්ට ලබන්න පුළුවන්, තමන්ට තමාම සිහි කර ගන්න පුළුවන් මට්ටමක කෙනෙක් ඉන්නවානම් එබඳු මට්ටමක් පරිහරණය කරනතාක් එයාට කියනවා අප්ප්කුත්ත සංයෝජන තියන පුද්ගලයා කියලා. එයා හැම වෙලාවෙම කලුරිය කලත් ඒ මට්ටමෙන් මනස මිදිල නැත්නම් යම් සීලයක, යම් ප්‍රතිපදාවක හිටියත් එයා කිසියම් දේව නිකායකට ගියත් ආපසු එනවා. මොකද සංයෝජනය ආධ්‍යාත්මිකයි. ආධ්‍යාත්මික කය හැදිලා තියෙන්නේ කබලිංකාභාරයෙන් තමයි. මේ අප්ප්කුත්ත සංයෝජනයෙන් බැදිලා තියෙන්නේ කබලිංකාභාරය. මේ කන බොන ආහාරය නිසයි මේ ආයතන ටික හැදිලා තියෙන්නේ. ආයතන ටික, ආපනු අපි මේ රූපය දෙකට බෙද ගෙන ශබ්දය, ගන්ධය, රසය, ස්පර්ශය ධම්මාරම්මන දෙකට බෙදගෙන ඇලිලා තියෙන්නේ 'මම කියලා' කබලිංකාභාරයේ. ඒ නිසා හොඳට බලන්න කාම භූමියේ ස්වභාවය තමයි, මොකක්ද, අප්ප්කුත්ත සංයෝජන ඇති බව. අප්ප්කුත්ත

සංයෝජන ඇතිනාක් කාමභූමියේ ඉපදීම නතර වෙන්නේ නෑ. තේරුණා ද?

මොන සීලයක, මොන ප්‍රතිපදාවක, මොන දර්ශනයක් තියනවා කියලා කිව්වත් “තමන්ගේ රූපය බලන්න පුළුවන් තාක්, තමන්ගේ ශබ්දය අහන්න පුළුවන් තාක්. තමන්ගේ ගන්ධය, රසය, ස්පර්ශය, තමන්ව සිහි කරගන්න පුළුවන් තාක්” කලුරිය කරලා කාමාවචර දිව්‍යලෝකේ එයා උපදිනවා. නැතිනම් ආපනු මේ මනුස්ස ලෝකෙට එයා එනවා. එතකොට මේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම, කියන ආයතන හය දෙකට බෙදා ගෙන ඒකෙ ආධ්‍යාත්මික රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බයන්, දකින කෙනාට, ආධ්‍යාත්මික යමක් සිහි කරගන්න පුළුවන් කෙනායි අප්ඤ්ඤා සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා දැනගන්න ඕන. දැන් පැහැදිලි ද?

ඔන්න එතකොට බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කිව්වේ කාටද? උද්ධමිභාගීය සංයෝජන ඇති රූප අරූප භවයේ ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන් පැමිණ නැවත කාම ලෝකයට නොඑන කෙනා එයාම හදගත්ත හැටි දැන් ඔයගොල්ලන්ට තමන්ගේ මනස පේන්න ඕන. නැත්නම් යම් කෙනෙකු කාම භූමියේ උපදින්නේ ඇයි, මොනවගේ මානසික මට්ටමක් තියෙනතාක් ද, කාම භූමියට එන්න වෙන්නේ. මොනවගේ මානසික මට්ටමකින් ඉන්න අය ද කාම භූමියේ ඉන්නේ කියලා තේරෙන්න ඕන. අප්ඤ්ඤා සංයෝජන ඇති අය ඔක්කොම කාමාවචරයි. බාහිර සංයෝජන ඇති ඔක්කොම රූප අරූප භවයේ. මොකද, කාමභූමියේ සංයෝජන තියෙනකොට - අර මං කිව්වේ කණ්ණාඩියේ උපමාවේ වගේ - බාහිරේ බැලුවත් මෙහෙටයි (ඇතුළට) අත දගන්නේ. මේ සංයෝජනයේ ස්වභාවය ඒකයි.

දැන් ඇසෙන්න මගේ රූපය, මගේ ශබ්දය, මගේ ගන්ධය, මගේ රසය, මගේ ස්පර්ශය, මාව සිහි වෙනවා කියන තැනකින් ඉන්නවා විතරක් නෙවෙයි, මෙහෙම (ආධ්‍යාත්මික) සංයෝජනය තියෙනවා කියලා කියන්නේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ කියලා බාහිරේට නැඹුරුව අදින්නේ මෙහාට (අභ්‍යන්තරයට). ඒකයි මේ සංයෝජනය.

ඒ කියන්නේ කණ්ණාඩිය බලලා පව්වර් ගාන්නේ මෙහෙ. ඒ කියන්නේ මේ පැත්තේ (බාහිර) යමක් කරන්නේ මෙහෙට (අභ්‍යන්තරයට) උපකාරයක් බලාගෙන. දරුවට සලකන්නේ මට උපකාර වෙයි. අම්මට සලකන්නේ මට කිරි ටිකවත් දුන්න හින්දා. තාත්තට සලකන්නේ මට ඉගැන්නුවා, උපකාර කළා. ඒක මනුෂ්‍ය දහමක් තමා, නමුත් මම මේ සංයෝජනය ගැන කියන්නේ. ‘අරක කරන්න එපා’ කියන එක නොවේ. මේ ධර්මතාවය කියන්නේ හැම වෙලාවෙම මෙහෙම (අභ්‍යන්තර) මැනලයි මෙහේ (බාහිර) යමක් කරන්නේ. මේ ආධ්‍යාත්මික සංයෝජනයන්ගේ හැටි. තේරුණා නේද?

දැන් බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කිව්වේ, මෙන්න මෙතනයි ගොඩක්ම වටින්නේ. බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා කිව්වේ එයාට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන නැහැ. එයා හොඳට රූපය පිරිසිඳ දකිනවා. එයා දන්නවා, මොකක්ද රූපය කියන එක බාහිරයි. ශබ්දය බාහිරයි. ගන්ධය බාහිරයි. රසය බාහිරයි. ස්පර්ශය බාහිරයි. ධර්මාරම්මණ බාහිරයි. තේරුණා නේද?

බාහිරේ ආයේ ආධ්‍යාත්මික කතා නෑ. බාහිර නම් බාහිරමයි. දැන් ඇසට පෙනෙන රූප ගන්නකෝ. ඇසට පෙනෙන රූප මොනවාද? වර්ණ රූප. වර්ණ රූපය, ඇසට පෙනෙන රූපය බාහිරමයි නේද? ඒක පිළිගන්නවාද? කවුරුත් පිළිගන්නවා නේද? ඒකයි දැන් අපි කියමු අපි හරියට මේ බුදු දහම උදව් කරගන්න ඕන. අපිට චුට්ටක්වත් ඕන නෑ මාර්ගඵල ලැබෙයි ද, මේක හරිද, කිසි ප්‍රශ්නයක් ඕන නෑ. හරියට ම පිරිසිදු පෙළ විතරක් ගන්න. දැන් ඕනනම් මං කිව්වේ “පටිසම්භිදන මග්ග ඤාණ කතාවල 16 වන ගෝචර නානක්ඛ ඤාණය” ගන්න. කෙනෙකුට බත් පිගාන අතට බෙදල දුන්න වගේ. නිවන ලෙහෙලා පෙන්නුවා වගේ පෙන්නවනවා.

ඒ ටික ගත්තහම බාහිර ගෝචර රූප ටික කියන්නේ මොනවාද කියලා ලෙහෙලා පෙන්නවනවා. අපි නිකමට කියමු රූපය ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. “නිලංවා, පිතංවා, ලෝහිතංවා, ඕද්දංවා” කියලා. නිල්, කහ, රතු, සුදු, තැඹිලි කියලා මේ වර්ණ සටහන් ජේන බව හතරස්, අටුස්, හුලස් කියලා මේවත් පෙනෙන බව. ඡායා පෙනෙන බව ආලෝක පෙනෙන බව, තරු

රටා, තරු එළිය , සඳ එළිය, හිරු එළිය, කියලා පෙනෙන බව, එතකොට මේවා තමා මේ රූප කියලා කියන්නේ. තේරුණා නේද රූපය? ඔන්න රූපය බාහිර බව. රූපය බාහිරයි කියලා ඉස්සරලා හොඳට නිශ්චය කර ගන්න ඕන. අපි කෙනෙක්ව සපට කර ගන්න දිවුරුවනවනේ. “හරි එහෙනම් තමන් මේක පිළිගන්නවනේ, තමන් මේක පිළිගන්නවනේ” කියලා කෙනෙක්ව දිවුරුවනවා වගේ බුදුහාමුදුරුවෝ ඉස්සරවෙලා දිවුරුවනවා. දිවුරුවනවා කියන්නේ තමන් සත්‍යයේ පිහිටුවනවා. පිළිගන්නවා නේද මේක බාහිරයි කියලා. ඒ සත්‍යයේ පිහිටුවනවා.

රූපය බාහිරං වත්තේපෙනි. ඇසට පෙනෙන්නේ බාහිරයි. ඒ කියන්නේ රූපය බාහිරයි. කියලා ඔන්න පිළිගන්නවා. ඊට පස්සෙ රූපය “චත්තාරෝච මහාභූතං, චතුන්නංච මහා භූතානං, උපාදය රූපං” හැම වෙලාවෙම රූපය කියන්නේ සතර මහා ධාතුන්ගේ උපාදය රූපයක්. ඇයි සතර මහා ධාතුන්ගේ උපාදය රූපයක් කියලා කියන්නේ. මහා භූත නිසා හටගත්තා, මහා භූත ඇසුරු කර ගෙන පවතිනවා. නමුත් මහා භූත නෙවෙයි.

ඊට පස්සෙ පෙන්වනවා “අභුත්වා සම්භූතං භුත්වා න භවිස්සති” පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතිරි නැතිව නැති වෙනවා. ඊට පස්සේ පෙන්වනවා “අවිජ්ජා සම්භූතං, තණ්හා සම්භූතං, කම්ම සම්භූතං, ආහාර සම්භූතං” අවිජ්ජාව නිසා හට ගත්ත, තණ්හාව නිසා හටගත්ත, කම්ම නිසා හටගත්ත, ආහාරය නිසා හටගත්ත එකක්. ඔන්න දැන් රූපායතනය ගැන විස්තර ටිකක් කිව්වනේ. තේරුණා ද? ඔන්න දැන් අපේ ගැලවීමට තියෙන ධර්මතා ටික ඔය පෙන්නුවේ. දැන් අපි කියමු රූපය කියන්නේ බාහිරයි කියලා අපි හොඳටම තීරණය කරගන්න ඕන මෙන්න මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ කළ විස්තර ටික තමයි අපට රූපය පිරිසිදු දකින්න තියෙන්නේ තේරුණාද? ඔන්න ඔය පෙන්නපු විස්තරේ මනස හැපිලා හිටින තැනට යම් දවසක ගත්තොත් එදාට රූපය හරියට පිරිසිදු දකිනවා.

මම ඉස්සරවෙලා නිකං ඔය රූපය ගැන විස්තර කරන්නම්. දැන් රූපය කියන එක වර්ණ සටහනක් කිව්වා අපි. එතකොට ඒක උපාදය රූපයක්. අවිද්‍යා, කර්ම හේතුවෙන් හටගත්. එතකොට මහා

භූත නොවෙයි. මහාභූත නිසා විද්‍යමානයි. ඔකට මම කියන්නේ, දැන් චතුරක වගේ ඡායාවක් තිබුණොත් වැටිලා, චතුරේ තියන ඡායාව අපිට ඇසෙන් බලන්න විතරයිනේ පුළුවන්. කවදවත් අල්ලන්න බෑනේ. ඇල්ලුවොත් අත චතුරේ හැපිලා හිටී මිසක පෙනීම් මාත්‍රයක් විතරයි. ඒ වගේ ඇසට පෙනෙන වර්ණ රූපයට “පුද්ගලයෙකුට ජීවත් වෙන්න පුළුවන් කමක්, පුද්ගලයෙක් ජීවත් වෙන කමක්, කිසිම සජීවී බවක්, ඔසවාගෙන යන්න එන්න පුළුවන් කමක්” වගේ එහෙම කිසිම දෙයක් නෑ. ඇසට පෙනීම් මාත්‍රයක් විතරයි තියෙන්නේ. හරියට මේ රූපය නිකං ලුණු සිවියක් වගේ ඉතාම සියුම්.

ඔකට කියන්නේ රූප ධාතු, ස්වභාව අර්ථයක්. ධාතුව කියන්නේ ස්වභාව අර්ථයක්. ද්‍රව්‍ය පිටින් උස්සන්න කවදවත් බෑ. දැන් චතුරට වැටුණ ඡායාව උස්සන්න පුළුවන් ද, පෙනීම් ස්වභාව මාත්‍රයක් විතරයි. නිකං මේ මෙනෙ යටින් තියෙන පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ ටිකේ මේ චිත්‍රයක් ඇඳලා. නැත්නම් කඩදසියක් අලවලා වගේ මේ තියෙන්නේ. මේ පෙනෙන චිත්‍රය. තේරෙනවා නේද? එතකොට ඔකට මම කියන්නේ මේ බිත්තියේ අපි අඳිනවා චිත්‍රයක්. නිල්පාට, කහපාට, රතුපාට නොයෙක් වණි සායම් ගෙනල්ලා පුද්ගලයෙකුගේ උත්සාහය නිසා අඳිනවා. එතකොට දැන් ඇඳපු චිත්‍රයට අපිට කියන්න වෙන්නේ මොකක්ද? බිත්තිය ඇසුරු කරගෙන. නමුත් බිත්තිය නිසා විතරක් චිත්‍රය ඇතිවුනා කියන්න බෑ. චිත්‍රය හැදුනේ, චිත්‍රය ඇතිවෙන්න හේතු ටික ගත්තහම අර වණි ටිකයි, පුරුෂයාගේ උත්සාහයයි. චිත්‍රය ඇතිවුනේ තීන්ත ටිකයි. පුරුෂයාගේ උත්සාහයයි නිසයි. හැබැයි බිත්තිය ඇසුරු කරගෙන බිත්තිය නිසා බිත්තිය නැතිනම් ඒත් චිත්‍රය බෑ. බිත්තිය තිබුණොට තීන්ත ටිකයි. පුරුෂයාගේ උත්සාහයයි නැත්නම් ඒත් බෑ. ඒ වගේ මේ රූපය කියන්නේ බිත්තිය වගේ තමයි මහාභූත. මහභූත තියෙන තැනක ඇඳපු චිත්‍රය වගේ තමයි පේන සටහන (රූපය). මොකක්ද පුරුෂයාගේ උත්සාහයයි, තීන්ත ටිකයි වගේ තමයි කමිය, අවිද්‍යාව, තණ්හාව, ආහාර කියන හේතු ටික. ඒ නිසා මහා භූත ඇසුරු කරගෙන හම්බවෙලා තියනවා අපිට, මොකක්ද? චිත්‍රයක් එතකොට මේ චිත්‍රය දන්න එපා බිත්තියට. දැන් මේ බිත්තිය නැත්නම් ඒත් බෑ

අපිට. ඒකයි උපාදය. මහාභූත නිසා බිත්තිය උපාදය කර ගන්නවා. බිත්තිය ඇසුරු කරගෙන. බිත්තිය නිසා චිත්‍රයක් අපට පෙනෙනවා. හැබැයි මේ චිත්‍රය ඇන්දේ නිල් පාට, කහපාට, රතුපාට කියන තීන්ත ටික අරගෙන මේ සිත්තරා එතකොට චිත්‍රය ඇතිවෙන්න තියන හේතු ටිකට කියන්න වෙන්නෙ මොකක්ද? මේ සිත්තරයි, සිත්තරා ගෙනා පාට ටිකයි නිසා මෙහෙම චිත්‍රයක් ඇතිවුනේ. එතකොට තියන තැන මොකක්ද? බිත්තිය ඇසුරු කරගෙන, දෙපැත්තකින් උපකාර තියෙන්න ඕන. බිත්තිය නැත්නම් අහසෙ කවදවත් චිත්‍රය පේන්නෙ නෑ. බිත්තිය තිබුණාට මේ තීන්තයි, සිත්තරයි නැත්නම් ඒත් පේන්නෙ නෑ.

චිත්‍රයට හේතුව හැටියට තීන්ත ටිකයි, සිත්තරයි දකින්න. ප්‍රත්‍ය හැටියට බිත්තිය දකින්න. චිත්‍රය හේතු ප්‍රත්‍යයි. ඒ වගේ අපට පෙනෙන වණි රූපය මෙහෙම පේනකොට දෑත් මේ බිත්තියක ඇඳපු චිත්‍රයක් වගේ.

මම දැක්කා මේ කොම්පියුටර් වල තියෙනවා. පිටරටවල්වල බොහෝ ම දක්ෂ චිත්‍ර අඳින අය පාරේ ඇඳලා තියනවා සමහරවිට ලොකු වලවල් වගේ චිත්‍ර. ඇත්තටම පාරේ යන මිනිස්සු යන්න බයයි. පේන්නෙ ලොකු වලවල් වගේ මිනිස්සු අයිත්වෙලා ඉන්නවා දැකලා තියනවද? ඒ චිත්‍රය මොන තරම් සජීවී කියනවානම් මේ පාර මැද්දේ ලොකු වලක් තියෙනව වගේ. ඉතින් ඒ චිත්‍රය පෙන්වන්නේ සජීවී වෙලා. ඒකයි දක්ෂව ඇන්දෙත් ඒක සජීවී වෙලා පේන්නෙ. දැකලා තියනවද එහෙම නෑ නේ.

හෙවිවොත් ඔය ඉන්ටනෙට් එකේ එනවා, ලොකු වලවල්, පොකුණු හදල තියෙනවා. මිනිස්සු ගියොත් පාර අයිනෙන් යන්නෙ. අර පාර මැද්දෙන් යන්නෙ නෑ. මොකද මේක ලොකු වලක් වගේ පෙන්නේ. ඒ තරමට දක්ෂව ඒ සිත්තරා ඇඳලා තියනවා. ඒ වගේ කමිය නමැති සිත්තරා දක්ෂව ඇඳපු එකක් මේ. ඒ නිසාමයි අපි මෙව්වර මේ රැවටෙන්නේ.

එතකොට මම මෙතෙන්දී මතක් කරන්න ඕන මේ වර්ණ රූපය කියන එක මහා භූත නිසා අර බිත්තිය නිසා වගේ, අවිද්‍යා කර්ම, තණ්හා කියන හේතු ටිකකින් හැදෙන එකක්. හැබැයි එයද

අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධ වෙනවා. දැන් ඔතන නෙවෙයි ප්‍රශ්නය තියෙන්නෙ ඔය දැන් වර්ණ රූපෙ ගැන මම කිව්වෙ අපි හිතාගෙන හිටියට කෙලෙස් ටික නිසා මෙතරම් පුද්ගලයෙක් ජීවත් වෙනවා වගේ තැනක තිබුනාට, අපි හිතාගෙන ඉන්න රූපය ලුණු පොත්තක් තරම්වත් සිවියක් තියෙන එකක්වත් නෙවෙයි. නිකං දර්ශන මාත්‍රයක් විතරයි. මේ තරම් වටිනාකමක් තියෙන රූපය ඒක ද අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධ වෙනවා.

දැන් මෙතන දී ඉස්සෙල්ලා ම හොඳට විනිශ්චය කරගන්න රූපය කියන්නේ බාහිරමයි. ශබ්දය බාහිරයි. ගන්ධය බාහිරයි. රසය බාහිරයි. ස්පර්ශය බාහිරයි. දැන් බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන කොට මෙන්න දැන් විදර්ශනා ඥානය දිවෙන්න ඕන තැන. විදර්ශනාව කියන කොට හොඳට මතක තියාගන්න අපි හිතාගෙන ඉන්නෙ සමහරවිට යමක් කඩල, කඩල බලන එකයි විදර්ශනාව කියලා. එහෙම නෑ කඩල බලන එකත් විදර්ශනාවේ එක් පැත්තක් වෙන්න පුළුවන්. ඇත්ත ඇති හැටියේ දකින්න සිහිය, නුවණ යොමු කරන හැම තැනකම විදර්ශනාව.

දැන් ඇත්ත ඇති හැටියේ විදර්ශනා කරන්න රූපය. ඒ කියන්නෙ හොඳට සිහිය ඇතිව, හොඳට නුවණ ඇතිව, මෙව්වර කල් තිබුණ ආශ්‍රව්‍යවලට ඉඩ නොදී හිත අරගෙන යන්න තමාට පේන මට්ටමේ ඇසට. ඇසෙන් බලන්න පුළුවන් රූපයක්මයි. රූපය බාහිරමයි කියලා මෙහෙම (බාහිර) බැලුවත්, මෙහෙම (තමන්ගේ ඇඟ දිහා) බැලුවත් මේ රූපායතනයනේ කියලා දකින්න. තේරුණා නේද? එතකොට මේ රූපයට කියන්න ඕන මේ 'රූපායතනයට මම කියලා කියනවා නේද' කියලා වගේ තැනකින් ඔයගොල්ලන්ට අනුවෙන්නෙ. "මේ ඇසට පෙනෙන රූපයට මම කියලා අපි හිතාගෙන ඉන්නවානේ" කියන තැනකින් හම්බවෙන්නෙ.

මේ මගේ කය, මම, අධ්‍යාත්මය කියලා ගන්න එපා. ඇසට පෙනෙන රූපායතනයේ මට්ටම දකින්න අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධවෙන එකක්. මුලින් අර කියපු විදියට ඇසෙන් දැක්කොත් ඇසට පෙනෙන්නේ රූපම නම් දැන් බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන තැන දී තියන ලක්ෂණය තමයි රූපායතනය දෙකට බෙදන්න ඉඩ දෙන්නේ නෑ. එකම රූපායතනය

කෙලේසයකට තමයි ආධ්‍යාත්මික, බාහිර කියලා දෙකට බෙදලා බාහිරයක් දැක්කේ. මේකේදී රූපායතනය පිරිසිදු දකිනවා. කෙලින් ම ඇසට පෙනෙන්නේ රූපමයි. ඒකේ ආයේ ආධ්‍යාත්මික, බාහිර දෙයක් නෑ. රූපමයි. එතකොට මෙහෙම (තමන්ගේ ඇඟ) බැලුවත් එහෙම (බාහිර) බැලුවත් මේ කොයි විදියට කොහේ බැලුවත් මේ රූපමයි කියන තැනකින් මෙයා දක්ෂයි රූපායතනය දකින්න. එතකොට ශබ්දය කියන එක දෙකට බෙදන්න දෙන්නෙ නෑ. ශබ්දය කියන එක බාහිරමයි. කණට සාපේක්ෂව ගෝචරවන ශබ්දය ආයේ අධ්‍යාත්මික ශබ්ද නෑ. බාහිර ශබ්ද නෑ. ශබ්දය බාහිර මයි.

ගන්ධයත් ආධ්‍යාත්මික ගන්ධ, බාහිර ගන්ධ නෑ. ගන්ධය කියන එක බාහිර මයි. රසයත්, ආයේ ආධ්‍යාත්මික රස, බාහිර රස කියලා එකක් නෑ. රසය බාහිරයි. ස්පර්ශය ගත්තහම පොට්ට්බිබය. ආධ්‍යාත්මික පොට්ට්බිබය, බාහිර පොට්ට්බිබය කියලා නෑ. පොට්ට්බිබය ගැටුණා නම් ගැටීම බාහිර මයි.

සිහි වුනොත්, මාව සිහිවුනත්, ගෙදර සිහි වුනත් සිහි වීම සිහි වීමක්ම තමයි. ධම්මාරම්මණ ධම්මාරම්මණමයි. රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ට්බිබ, ධම්ම කියලා ආයතන හය හරියට පිරිසිදු දකින්න. එතකොට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ටික අත හැරෙනවා. එතකොට ඕකට හොඳට හිත තියල බලන්න ඔයගොල්ලන්ට ඔයගොල්ලන්ගෙ කය කොහෙද කියල පෙනෙයි ද බලන්න? මේ දෑත් හරියට හිත තියන්න පුළුවන්නම් මේ දෑත් ඉඳගෙන, හිටගෙන, නිදගෙන ඉන්න හතර ඉරියව්වක් පරිහරණය කරන, උඩ යට සිඳිගාවන්ට මනින මේ කය අතුරුදහන් වෙනවා. මේ දෑත් අර මැජික් එකකින් වහලා පෙන්නනවා වගේ. ඒකයි මං කිව්වේ මං කියන එක අපට දක්ෂ මදි. ඒ කියන්නෙ ඇසට පෙනෙන්නෙ රූප නම්, රූපෙකට නම් 'මම' කියලා තියෙන්නෙ, එහෙනම් ආධ්‍යාත්මික කයක් දකින්න බෑනේ. ශබ්දය කියන එක බාහිරයි නම් ආධ්‍යාත්මික ශබ්ද නෑනේ. රසය බාහිරයි.

ඒ කියන්නේ කාම භූමියේ ස්වභාවය තමයි රූපයක් දකින කොට 'මගේ රූපය' කියලා ආධ්‍යාත්මික රූප කර ගන්නවා. ශබ්දය මගේ. ගන්ධය මගේ. රසය මගේ. ස්පර්ශය මගේ කියලා ආධ්‍යාත්මික කරුණු ටිකක් වේගයෙන් බෙදා ගත්තනේ. ඒ

කෙලේසයක් තියෙන්නේ බෙදන්න බැරි එකම රූපායනය දෙකට බෙදුවේ කෙලේසයකට. මොන විදිහේ උත්සාහයක, ප්‍රතිපදාවක හිටියත් මේ බෙදීම තිබුනොත් ඕරම්භාගීය සංයෝජන තියෙනවා මයි. දැන් විදර්ශනා කියලා කියන්නේ දෙකට බෙදන්න දෙන්නේ නැතිව රූපය හඳුනාගන්න පුළුවන් තරම් උත්සාහවත් වෙනවා. මෙව්වර කල් ආධ්‍යාත්මිකයි කියල බැලුවත්, බාහිරයි කියල බැලුවත් ආධ්‍යාත්මික කියපු තැනත්, බාහිරයි කියපු තැනත් බාහිරමයි නේද කියලා දක්කොත්, මෙහෙම ඇසෙන් බැලුවත් රූපය දක්කොත්, මෙහෙම බැලුවත් රූපය දක්කොත්, බාහිර පෙනෙන බිත්තියට මම කියලා කිව්වානම්. ඒ වගේම රූපායනයටත් 'මේ මම' කියල නේද තියෙන්නේ කියල දකිනවා. බාහිර ශබ්දයනය 'මම' කියල නේද කියල දකිනවා. බාහිර ගන්ධායනයටයි 'මම' කියල තියෙන්නේ. බාහිර රසායනයටයි 'මම' කියල තියෙන්නේ බාහිර ස්පර්ශායනයටයි 'මම' කියල තියෙන්නේ. බාහිර ධම්මායනයටයි 'මම' කියල තියෙන්නේ. කියලා සංයෝජන ටික ඔක්කොම දකිනවා. බාහිරව දකින කොට කබලිංකාභාරයෙහි බැඳෙන එක අතහැරෙනවා. අනාගාමී කෙනා රූපය පිරිසිදු දකිනවා කියලා කියන්නේ, රූපය පිරිසිදු දක්කොත් අනාගාමීයි කියල කියන්නේ, හරියට රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියන ටික හරියට දූෂ ගත්තොත් ආධ්‍යාත්මික ටික අත හැරෙනවා. ආධ්‍යාත්මික කයත් අත හැරෙනවා. හතර ඉරියව්වම අත හැරෙනවා. ඇයි හතර ඉරියව්වම අත හැරෙනවා කියන්නේ? දැන් මෙහෙම ඉඳගෙන ඉන්න කොට මේක රූපය වුනොත්, රූපයක ඉඳගෙන, හිටගෙන, නිදගෙන, ඇවිදින කතාවක් නෑනේ. චිත්‍රයක තියනවද ඉඳගෙන, හිටගෙන ඉන්න කතාවක්? තේරෙනවද?

චිත්‍රය චිත්‍රයමයි. මං කියන්නේ බොහොම සියුම් සිද්ධියක් ගැන. එතකොට හරියටම රූපය පිරිසිදු දක්කොත් ඕරම්භාගීය සංයෝජන සම්පූර්ණයෙන් ම ඒ මොහොතේ ම අත හැරෙනවා.

ඒ මොකද කියන්නේ, කෙනෙකුට ඔය මට්ටම ගන්න පුළුවන් වුනොත් එයා දන්නවා මේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියන බාහිර ආයතන හයෙහි 'මම' කියන හැඟීම තියෙන්නේ කියන මට්ටමකට මනස ආවොත් ඕරම්භාගීය සංයෝජන අත

හැරෙනවා. උද්ධම්භාගීය සංයෝජන එළඹ සිටිනවා. ඔය මට්ටමට ආපු කෙනාට කියනවා බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියලා. එතකොට එයාට තියෙන සංයෝජන බාහිර විතරයි. දැන් ඇත්තටම අපිට වෙලා තියෙන්නේ අමුතු සිද්ධියක්. ඇත්තටම අපේ සංයෝජනය තියෙන්නේ බාහිරව. නමුත් ‘ආධ්‍යාත්මික මම’ කියන තැනකින් ජීවත් වෙනවා. ආධ්‍යාත්මික ටික පේන්නේ නෑ අපිට. ඒක දකින්නේ අපි බාහිරින්.

ඒ කියන්නේ දෙපැත්ත මාරුවෙලා. හරියට බුරු ඇඳක් වගේ. ඇස කවදවත් අපට පේන්නේ නෑ. ඔන්න නොපෙනෙන ඇස දකින්නේ අපි බාහිරින්. කඩදසියකින්, වීඩියෝ එකකින්, චිත්‍රපටියකින් ආධ්‍යාත්මික ඇස බාහිරෙන් දකිනවා. බාහිර පෙනෙන ඇස ආධ්‍යාත්මිකයි කියලා හිතාගෙන ඉන්නේ. ‘මගේ ඇස’ කියලා හිතාගෙන ඉන්නේ. දැන් බාහිරයි පෙනෙන ඇස, බාහිර ඇස හිතාගෙන ඉන්නවා මගේ කියලා. කන ආධ්‍යාත්මිකයි. ආධ්‍යාත්මික කන දකිනවා බාහිරෙන්. ඒ කියන්නේ චිත්‍රයක් හෝ දෑක්කොත් වීඩියෝ පටියක් හෝ දෑක්කොත් මේ කන අනෙක් කෙනාගේ කන වගේ කියලා මේ කන බාහිරෙන් දකිනවා. බාහිර ශබ්දය ආධ්‍යාත්මිකව දකිනවා. මගේ ශබ්දය කියලා. මේක දෙපැත්තට තියෙන්නේ.

අපේ ගන්ධය ගත්තහම නාසය ආධ්‍යාත්මිකයි. ඒක අපි බාහිරෙන් දකින්නේ. අපිට කවදවත් හම්බ වෙලා නෑ. නමුත් අපිට නාසය ගැන දැනුමක් තියෙනවනේ. ඒ දැනුම් ටික ආවේ කොහෙන්ද නාසය බාහිරේට දලා බාහිර ගන්ධය ආධ්‍යාත්මිකේට දලා. විපල්ලාසයි, විපරිතයි කියන්නේ මේ විදියට තියෙන්නේ අපේ බුරු ඇඳ වගේ. ඊට පස්සේ කවදවත් හම්බ නොවූ, නොදෑක්ක නොපෙනෙන දිව එළියට දලා එළියේ තියන රස ඇතුළට අරගෙන. ඊට පස්සේ කයට ගැටෙන පොට්ටිබිබ්. කවදවත් හම්බ නොවෙච්ච කය එළියට දලා හම්බවෙන පොට්ටිබිබ්, බාහිර පොට්ටිබිබ් ඇතුළට අරගෙන. හම්බ නොවිච්චම මනස එළියට දලා හම්බවෙන ධම්මාරම්මනය ඇතුළට අරගෙන. තේරුණා ද? ආයතන දෙක පටලවාගෙන ඉන්නේ. විපල්ලාස.

මේ දෙකෙන් එකක් දකින්න. ආධ්‍යාත්මික ටික ආධ්‍යාත්මිකයි කියලා දකින්න. ඒත් සම්මා දිටියි. රූපය පිරිසිඳ දක්කා. අනාගාමී වෙන්න පුළුවන්. බාහිර ටික බාහිරයි කියලා දකින්න. ඒත් රූපය පිරිසිඳ දකින්නෙ - අනාගාමී.

නිවන් දකින්න කියලා අමුතු දෙයක් එපා. සත්‍ය අවබෝධයක් තියෙන්නෙ. හැමදම ජීවිතයේ ඇත්ත ඇති හැටියේ පවතින, අපි නොදකින, අපිට නොපෙනෙන, ඇත්තටම සිද්ධ වෙන සිද්ධිය අපි සිත සමාධි කරන කොට ආලෝකයක් දක්කා කියලා, මොනව හරි දෙයක් හම්බවුනා කියලා නැත්නම් මොනම හරි කාගෙන්වත් වචනයක් ඇහුවා කියලා මේ මෝඩකම හෙල්ලුනේ නැත්නම් අපිට මොකුත් වෙන්නෙ නෑ. වෙන මොකුත් නෙවෙයි. මේ මෝඩකම ලෙහාගන්න උත්සාහවත් වෙන්න. හොඳට සිහි ඇතිව බලන්න. මම කියන්නෙ ඔයගොල්ලන්ටම පෙනෙයි අපි ගාව මෙව්වර මෝඩකමක් තියෙනවා කියලා. දැන් මේ විපල්ලාසය කියන්නෙ අපේ සංඥාව විපරිතයි. ආධ්‍යාත්මික ටික අපි ඔක්කොම බාහිරෙන් දකිනවා නේද? බලන්න අපි ගාව නැද්ද කියලා ඒ විපල්ලාසය. බාහිර ටික ඔක්කොම ආධ්‍යාත්මිකෙන් දකිනවා. අපිට පුළුවන් නම් මේ හැබැවටම හම්බවෙන්නෙ අපිට බාහිර ටිකක් විතරයි. අපේ හැමදම සංයෝජනය තිබ්ලා තියෙන්නේ බාහිරයත් එක්ක. ඒ කියන්නෙ පෙනෙන රූපෙටයි බැඳිලා තියෙන්නෙ. ඒ කියන්නෙ රූප තණ්හා, ශබ්ද තණ්හා, ගන්ධ තණ්හා, රස තණ්හා, පොට්ඨබ්බ තණ්හා, ධම්ම තණ්හා තමයි තියෙන්නෙ. ඔව්වරයි.

තණ්හා පච්චයා උපාදන. උපාදන පච්චයා භව. ඒ කියන්නේ ඔන්න ඔතන පවතින සිද්ධිය. නමුත් විපල්ලාසවලින් අපි ඕක පටලවා අරගෙන “මේ මම, මේ මගේ ඇඟ” කියලා තණ්හා කලත් යථාර්ථයේ තියෙන්නෙ රූප තණ්හාව. මොකද මේ ඇසට පෙනෙන රූපෙට තණ්හා කරලා තියෙන්නේ. තේරුණාද?

දැන් අපි හිතාගෙන ඉන්නෙ “මේ මගේ අතට ආසයි. මගේ ඇසට ආසයි. මම මට ආසයි” කියන වගේ තැනකින් අපිට විපල්ලාසයක් තිබුණට, අපිට කෙලේසයක් තිබුණට, මෙතන තියන යතාර්ථය රූප තණ්හාව. ඒ කියන්නෙ ඇසට දකින රූපෙටයි මේ ඇලිලා තියෙන්නේ. බාහිරේ බලාගෙන කියලා ජේන දේට කැමති

වුනොත්, මේ ජේන දේට කැමති වුනත් අන්තිමේට රූප තණ්හාව තියෙන්නේ. තමන්ගේ ශබ්දෙට ආශා කෙරුවත්, අනුන්ගේ ශබ්දෙට ආශා කෙරුවත් අන්තිමට තියෙන්නෙ ශබ්ද තණ්හාව විතරයි ඔතන. ඒ හින්දා යථාර්ථ වශයෙන් ගත්තොත් රූප තණ්හා, ශබ්ද තණ්හා, ගන්ධ තණ්හා, රස තණ්හා, පොට්ඨබ්බ තණ්හා කියන තණ්හා විතරයි පෙන්නන්න තියෙන්නෙ. ඒ නිසා දැන් කරන්න ඕන දේ මොකද්ද දන්නවාද?

අර වගේ සීලයක පිහිටලා, සමථ කමටහනකින් හිත වඩ, වඩ විපරිත නොවන විදිහට බාහිර ආයතන හය හඳුනා ගන්න.

ආධ්‍යාත්මික, බාහිර දෙකට බෙදන්නේ නැතිව නොබෝ කල් යද්දී ඔයගොල්ලන්ට ක්ෂණිකව විදුලි කොටනව වගේ පෙනෙයි “මෙව්වර කල් මම කියපු කය කෝ එතකොට? මේ ඉඳගෙන, හිටගෙන, නිදගෙන ඉන්න හතර ඉරියව්ව කෝ?” කියලා තේරෙයි. ඒ කියන්නේ මෙහෙම (තම ඇඟ දෙස) බැලුවත්, එහෙම (බාහිර) බැලුවත් එකම රූපායතනය කියලා බලන්න, බලන්න දෙකට බෙදීමේ හුරුව ඉවත් වෙනවා.

මේ දෙකට බෙදල බලනතාක් කවදවත් මේ ඒකත්ව සංඥාව වෙන්නෙ නෑ අපිට. හොඳට මතක තියාගන්න ඕන මේ එකම රූපායතනය දෙකට බෙදන එක තමයි අජ්ඣාත්ත සංයෝජන, මේ තමයි ඕරම්භාගිය සංයෝජනයන්ගේ ලක්ෂණ. මේ මට්ටම දුරු නොකොට, මේ මට්ටම දුරු නොවී මේ සංයෝජනය මේ බෙදුම දුරු නොකොට කාම භූමියෙන් එතෙර වෙනවා කියන එකක් වෙන්නෙ නෑ. අපි මොන විදිහේ අධිගමයක් ලැබුවා කියලා කිව්වත්, රහත් වුනා කියල වචන කිව්වත් අපි ළඟ තියෙන සංයෝජනේ ආධ්‍යාත්මික නම්, ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා ඕරම්භාගියමයි. ඒ කියන්නේ අපිට අපිවම බලන්න පුළුවන් නම්, කය බලන්න පුළුවන් නම්, ආධ්‍යාත්මික තමන්ව සිහි කරන්න පුළුවන්තාක් එහෙමයි.

යම් දවසක දී රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියන ස්පර්ශ ආයතන හයේ බාහිර ආයතන හය විතරක්මයි තමන්ට හම්බවෙන්නෙ කියන තැනකින් හම්බ වුනොත්. ඇස, කන, දිව,

නාසය, ශරීරය නිසා, මේ හතර ඉරියව් පැවැත්ම නිසා, මේ ඕදරික කය කියන දුකෙන් සම්පූර්ණයෙන් මිදිය හැකියි. මේ මොහොතෙම කවදවත් හම්බ නොවෙන දේකින් අපි දුක් විදින්නේ නැහැ. හම්බවෙන දේවල් වලින් දුක් විදින්නේ. කබලිංකාභාරයෙන් ඒ මොහොතෙම මිඳෙනවා. එතකොට රූපය කියනකොට එයා දන්නවා “මේ රූපෙටයි මම කියලා තියෙන්නේ මෙච්චර කල්. ඒ රූපෙද අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධවන ධර්මතාවයක්” කියලා.

මම ද අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධවන තැනකින් මිසක හතර ඉරියවු පවත්වන මමෙක් හම්බවෙන්නේ නෑ. ඒ අනිත්‍ය දෘෂ්ටි නිසා නෙමෙයි. රූප, ශබ්ද, රස, ගන්ධ, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියන බාහිර ආයතන ටික පිරිසිඳ දැක්කොත් කාම භූමියේ තියන දුක් ටික ඔක්කොම අත හැරෙනවා. ඒ කියන්නේ අපි මේ ‘මමයි’ කියන තැනක මේ ඉඳගෙන ඉන්නවා කියලා, මේ රූපායතනය ඇතුළෙයි මේ ඉන්නේ. ඉඳගෙන ඉන්නවා, හිටගෙන ඉන්නවා, ඇවිදිනවා කියලා මේ රූපායතනය ඇතුළෙයි. රූපය පිරිසිඳ දැක්කොත් හතර ඉරියවුවම නැහැ අපිට.

අපි අලුතෙන් ප්‍රතිපදාවක් භොයාගමු මෙහෙම. එක කාරණාවක් අපි තේරුම් කරගත්තා - අජ්ඣත්ත සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා හා බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියන දෙන්නා තේරුම් ගත්තා. රූපයක් හම්බවෙනකොට ඒ පෙනෙන රූපය ආධ්‍යාත්මිකයි, බාහිරයි කියල දෙකට බෙදගෙන, ආධ්‍යාත්මික රූපය දකින්න පුළුවන්තාක් කල් එයා ඕරම්භාගිය සංයෝජන තියන, කාම භූමියට නැවත එන කෙනෙක් කියල දන්නවා. අපි ඉගෙන ගත්තා, ශබ්දයක් ඇහෙනකොට ශබ්දය දෙකට බෙදගෙන තමන්ගේ ශබ්දය අහන්න පුළුවන්තාක් කල්, ශබ්දය දෙකට බෙදන්න පුළුවන් තාක් කල් ඕරම්භාගිය කියලා දනගත්තා. ඔය වගේ ආයතන හයම දනගන්න.

යම් දවසක දී රූපය ආධ්‍යාත්මික, බාහිර බෙදන්න බෑ. රූපය කියන්නේ බාහිරමයි. ශබ්ද, රස, ගන්ධ, පොට්ඨබ්බ, ධම්ම කියන බාහිර ආයතන ටික පිරිසිඳ දැකලා බාහිර ආයතන විදිහටම දැක්කොත්, ඒක ආයේ ආධ්‍යාත්මිකේට දන්න ගියේ නැත්නම් ඒ තමයි සම්මා දිට්ඨිය. විදර්ශනාව කියන්නේ කඩල, කඩල බලන එක

නෙවෙයි. ඇත්ත ඇති හැටියේ දකින එක. බාහිර ආයතන, බාහිර ආයතන හැටියට දකිනවා. ඒ විදර්ශනාව. ඒකේ ආයේ අමුතුවෙන් කඩන්න ඕන නෑ, විදර්ශනා වෙන්න.

එතකොට අන්න ඒ මට්ටමට දැක්කොත් එයාට දැන් ආධ්‍යාත්මික ආයතන නෑ. ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන නෑ. ආධ්‍යාත්මික ආයතන නැති නිසා ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන නෑ. මෙයාට හම්බවෙන්නෙ බාහිර ආයතන ටික විතරමයි. එයාට යම් කෙලේසයක් තියෙයි නම් ඒ ආයතන ටිකේ තියෙයි. එයා හැබැයි අනාගාමී, ආයේ එන්නේ නෑ. ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන හිටින්න, ආධ්‍යාත්මික ආයතන නෑනේ. ඒ හින්දා ආයේ එන්නේ නෑ.

බාහිර ආයතන ටික තියෙන්නෙ කබලිංකාභාරය මුල් කර ගෙන නොවේ. උපාදය සියුම් රූප මට්ටමක් උපකාර කරගෙන, ඒ මට්ටමේ මනෝමය ප්‍රතිසන්ධියකින් ඉපදිලා ඒ මට්ටමෙන් ම පිරිනිවෙනවා. එතකොට අමුතුවෙන් චිත්ත චෛතසික ඕන නෑ. චිත්ත චෛතසික ඔක්කොම බොරුවෙලා තියෙන්නෙ. මොකද මනසත්, ධම්මාරම්මණයත් හමුවෙන කොට එතෙත්දි හම්බවෙලා තියෙන්නෙ. පුළුවන් නම් රූපය පිරිසිදු දැක්කොත් අනාගාමී වෙනවා කියලා අපි කියනවනේ. අහල තියෙනවනේ. ඔන්න ඔය මට්ටම දකින්න පුළුවන් නම් කෙනෙකුට බැරි නෑ.

අනික මේක අදහන්න, අමුතුවෙන් විශ්වාස කරන්න බැරි දෙයක් නෙවෙයි. හොඳට බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නවා අපිට ද බැලුවොත් පෙනෙන මට්ටමේ දෙයක්. ඒ කියන්නේ ඇත්තට ම රූපය කියන එක බාහිරයි. අද අපි මගේ රූපය දකිනවා ආධ්‍යාත්මික රූපය කියලා. බෙදගෙන තියෙන්නෙ කෙලේසයකටයි. නැත්නම් ඇසට පෙනෙන ඔක්කොම බාහිර නම්, ඇසට පෙනෙන එක කොටසක් ආධ්‍යාත්මිකයි, එක කොටසක් බාහිරයි වෙන්නෙ කොහොමද කියලා ප්‍රශ්නයක් වෙනවා නේද? දැන් ඇසට පෙනෙන්නේ රූප නම්, රූපෙ එක කොටසක් බාහිරයි නම්, ඒ රූපෙම එක කොටසක් ආධ්‍යාත්මික වෙන්නෙ කොහොඳ? වෙන්න බෑනේ. තේරුණාද? එක්කො ඇසට පේන රූප ඔක්කොම ආධ්‍යාත්මික වෙන්න ඕන. එක්කෝ ඔක්කොම බාහිර වෙන්න ඕන. ආධ්‍යාත්මිකයි, බාහිරයි දෙකොටසකට වෙන්න බෑ රූප. ඇස

ආධ්‍යාත්මිකයි. රූප බාහිරයි. ‘ආයේ ඇස ආධ්‍යාත්මිකයි, ආධ්‍යාත්මික ඇසෙන් ආධ්‍යාත්මික වූ රූපයක් ජේනවා’ කියන එකක් නෑ. දැන් අද අපි ඇස ආධ්‍යාත්මිකයි. ඒ ආධ්‍යාත්මික ඇසෙන් ආධ්‍යාත්මික රූපයි, බාහිර රූපයි දෙකම දකිනවා. අමුතු රූපයක් අපිට තියෙන්නේ.

නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ ඇස ආධ්‍යාත්මිකයි. රූපය බාහිරයි, කන ආධ්‍යාත්මිකයි, ශබ්දය බාහිරයි. අද ආධ්‍යාත්මික කනෙන් බාහිර ශබ්දත්, ආධ්‍යාත්මික ශබ්දත් අහනවා පුදුම විජ්ජා කාරයෝ ටිකක් අපි.

එතකොට ගන්ධ ගත්තහම, නාසය ආධ්‍යාත්මිකයි, ගන්ධ බාහිරයි. නමුත් අද අපට ආධ්‍යාත්මික ගන්ධයකුත් ලැබිය හැකියි. “දිව ආධ්‍යාත්මිකයි. ඒ ආධ්‍යාත්මික දිවෙන් ආධ්‍යාත්මික රසකුත්, බාහිර රසකුත් ලබන්න පුළුවන්. එතකොට කය ආධ්‍යාත්මිකයි. ආධ්‍යාත්මික කයෙන් බාහිර ස්පර්ශයකුත්, ආධ්‍යාත්මික ස්පර්ශයකුත් ලබන්න පුළුවනි” කියන තැනකින් අපි ඉන්නේ. ඒ නිසා මෙතෙක්දී විදර්ශනා කියලා කියන්නේ මොකද්ද? ආධ්‍යාත්මික ආයතන ටිකට ගෝචර වෙන ඔක්කොම බාහිරයි කියලා දකින්න. බාහිරය තුළ ආධ්‍යාත්මිකය නැති බව දකින්න. එව්වරයි විදර්ශනාව.

එතකොට ඒ මට්ටම ඵලඹ සිටින තැනට යම්කිසි කෙනෙක් ගත්තොත් - යම් සීලයක පිහිටලා, යම් ප්‍රතිපදාවක පිහිටලා, ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර සීලයෙන් සංවර වෙලා, ආචාර ගෝචරවලින් යුක්තව, ස්වල්ප මාත්‍ර වූ වරදට බය දකිමින්, ශික්ෂාවෙන් දැඩිව ගෙන හික්මෙනවා. කොතෙන්ද? එයාගේ ඥාන දර්ශනය ගන්නවා බාහිර සංයෝජන කියන තැනට. “අපට හම්බවෙන්නේ, අපි බැඳුනොත් බැඳෙන්නේ, තණ්හා කළොත් තණ්හා කරන්නේ රූපයකට නේද? ශබ්දයකට නේද? ගන්ධයකට, රසයකට, ස්පර්ශයකට නේද” කියලා ගත්තොත් ආධ්‍යාත්මික ටික අත හැරෙනවා. ඉඳගෙන, හිටගෙන, නිදගෙන, ඇවිදින, දුවන, පනින, කයවල් ඔක්කොම අත හැරෙනවා. එතන දී අවස්ථාවට ඉපිද නිරුද්ධ වන රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ ටිකක් විතරයි එයාගේ ජීවිතයට ඉතුරු වෙන්නේ. ඔන්න ඔය මට්ටමට මනස අරගෙන ඉඳලා කළුරිය කළොත් යම්කිසි කෙනෙක් එයා කිසියම් දේව නිකායක ඉපදිලා එයින් නැවත

මෙලොව නොඑන, එතනම පිරිනිවීම සිදුවන ස්වභාවයකට පත්වෙනවා.

යම්කිසි කෙනෙක් ඒ විදියේ ප්‍රතිපදාවක හැසිරෙනවා. නමුත් එයා ප්‍රතිපදාවක හිටියට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇතිව ඉන්නේ. එයා එයින් චුතවෙලා දේව නිකායක ඉපදුනත්, ආපහු එයින් චුතවෙලා මේ ලෝකෙට එනවා. ඒ නිසා මෙතන දී හොඳට නුවණක් තියෙන කෙනාට දැන, දැක කරන්න පුළුවන් කියලයි මම කියන්නේ.

කාම භූමියෙන් තවම තමන් නිදහස් වෙලාද, නැද්ද කියලා තමන්ටම පෙනෙනවා. මේ විදිහට හොඳට සූක්ෂමව හිත තබා ගත්තොත් කාම භූමියෙන් නිදහස් වෙන්නත් පුළුවන් කියන එක දැකලම උත්සාහවත් වෙන්නත් පුළුවන්. ඉතින් ඔන්න ඔය දේශනාව තමයි, එදා ඔයට වඩා ඉතින් ගොඩාක් දක්ෂව කරන්න ඇති. මේ අපේ දුප්පත් මනසේ හැටියටනෙ.

සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ ඔය දේශනාව කළ විට කෙල ලක්ෂ ගණනක් දෙවියෝ රහත්ම වුනා කියනවා. සෝවාන්, සකාදගාමී වෙච්ච ප්‍රමාණය ගණන් කරන්න බෑ කියනවා. මේ ශාසනයේ එකම ශ්‍රාවක සන්නිපාතය තියන සූත්‍රය. අජ්ඣත්ත සංයෝජන ඇති සහ බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයෝ කියන දෙක. ඉතින් එතන දී දැන් සම්මා දිට්ඨි කියලා කියන්නේ නැත්නම් සත්‍ය ඥානය කියලා කියන්නේ - බාහිර සංයෝජනය දෙකට බෙදගෙන අජ්ඣත්ත සංයෝජන ඇතිව ඉන්න අපිට, ඒ වගේම කවදවත් හම්බ නොවුණු, දකින්න බැරි, අනිදස්සන වූ ආයතන ටික බැහැර ආයතන ටිකෙන් දකිමින් ඉන්න අපිට, මේ ආයතන කුසල නැති, ආයතනයන්ගේ දක්ෂ නැති, ආයතනයන් හඳුනන්නේ නැති අපිට, ඉස්සෙල්ලාම ආයතනයන්ගේ ඇත්ත ඇති හැටිය අහගන්න ලැබෙනවා. ඕකට කියනවා සත්‍ය ඥානය කියලා. තේරුණා නේද?

දැන් හැබැයි මේ ටික අහගන්න ලැබෙන්නේ බොරු ආයතන ටිකක් පරිහරණය කරන අපිටයි. නැත්නම් අර බුරු ඇඳක් වගේ දෙපැත්තට ආයතන පටලාගෙන, ආයතනවල විපල්ලාස තියාගෙන ඉන්න, ඇස රූපෙන් දකින, රූපේ ඇසෙන් දකින අපටයි කිව්වේ

“ඇහේ ස්වභාවය දකින්න බෑ ආධ්‍යාත්මිකයි. ඇස ආධ්‍යාත්මිකයි” කියලා වචනයෙන් දිවුරවනවා. ඒ කියන්නේ ඒකෙන් ලොකු අදහසක් එනවා ‘ඇස බාහිරෙන් දකින්න එපා’ කියලා. ඒකෙන් කියන්නේ ‘ඇස එළියට දන්න එපා’ කියලා. ඇස එළියට දන්න එපා කියන්නේ ඇයි. මේ ඇස දකින්න එපා රූපායතනයෙන්, ශබ්දායතනයෙන්, ගන්ධායතනයෙන්, අපි මේ ඇස දකිනවානේ රූපායතනයෙන්. චිත්‍රයක් හෝ තිබුණොත් මේ ඇස කියලා දකී. තව කෙනෙක් දිහා බලලා ඇස් දකී. විඩියෝ පටියකත් ඇස් දකී. රූපායතනයෙන් හෝ ඇස් දකී. නැත්නම් ඇස ගැන කතාවක් කරනවා කියලා ඇසක් ගැන ශබ්දෙකින් හෝ ඇස දකී. ඇස ගැන ගන්ධයකින් හෝ දකී. එතකොට බාහිර ඇසක් තමයි ස්පර්ශ වෙන්නේ කියලා ඇස අල්ලන්න බාහිර ඇස් අල්ලන්න පුළුවන්නේ. එතකොට පොට්ට්බිබ් ආයතනයෙන් හෝ ඇස දකී. ධම්මායතනයෙන් හෝ ඇස දකී. එතකොට මෙනත දී රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ට්බිබ් කියන ධර්මතා පහෙන් අපිට ඇස දැනගන්න පුළුවන් නම් ඒ අපි ඇස එළියට දලා.

ඇස අල්ලන්න පුළුවන්නේ. එතන පොට්ට්බිබ් ආයතනය තමයි ඇස. ඇස සිහි කරන්න පුළුවන්. එතකොට නාසයත් එහෙමයි. රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ට්බිබ් ටිකෙන් අපිට නාසය දකින්න පුළුවන්තාක් නාසය එළියට දගෙන ඉන්නවා. ඒ තාක් මාරයට අහු වෙනවා ඉතින් මේවා එළියට දන්නේ නැත්නම්, එළියට දන්න එපා කිව්වේ වෙන මොකුත් නෙවෙයි. බාහිර රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ට්බිබ්, ආයතන ටික පිරිසිදු දකින්නකෝ. පවතින දේ පවතින විදිහටත් තේරෙනවා. රූපයේ පවතින දේ රූපය පවතින විදිහටත් පෙන්වනවා. ආධ්‍යාත්මිකව පවතින දේ ආධ්‍යාත්මික පවතින විදිහටත් අවබෝධ වෙනවා. මේ දෙකේ පැටලුම අත් හැරෙනවා. ආධ්‍යාත්මික දේ ආධ්‍යාත්මිකයේම තබන්න. බාහිර දේ බාහිරයේම තබන්න. ඕකටයි ‘සම්මා දිට්ඨිය’ යි කියන්නේ.

සම්මා දිට්ඨිය කෙටියෙන් ගත්තොත් “ආධ්‍යාත්මික ආයතන, බාහිර ආයතන වලට අයිතියි” කියලා හිතන්න එපා. ඒක විපල්ලාසයක්. ඒක වැරදියි. මිථ්‍යා දෘෂ්ටියක්. බාහිර ආයතන ටික ආධ්‍යාත්මික ආයතනවලට සම්බන්ධ කරන්න එපා. ගැට ගහන්න

එපා. යොදන්න එපා. ඒක වැරදියි. විපල්ලාසයක්. මිථ්‍යා දිට්ඨියක්. සම්මා දිට්ඨිය කියලා කියන්නේ “ආධ්‍යාත්මික ආයතන ටික ආධ්‍යාත්මිකයි. ඒකෙ ලක්ෂණ ටිකක් තියෙනවා. ඒක ආධ්‍යාත්මය තුලම ඇතිවෙලා නැතිවෙනවා. බාහිර ආයතන ටික බාහිර ආයතනමයි. එකෙ ලක්ෂණ ටිකක් තියෙනවා. ඒ ලක්ෂණ ටිකෙන් යුතුව ඇතිවෙලා, බාහිරව නැතිවෙනවා.” ඔන්න ඔය ආයතනයන්ගේ යථා ස්වභාවය ඉස්සෙල්ලා දැනගන්න. ඕකට කියනවා සත්‍ය ඥානය කියලා.

කෘත්‍ය ඥානය කියන්නේ යම් සීලයක පිහිටලා හිත වඩනවා. මොකට ද? ආයතන ටික පිරිසිඳ දකින්න. කෘත්‍ය ඥානය කියනවා ඒ හිත සමාධි කරලා ඒ සමාධි ගත හිතෙන් ඒ ආයතන ඒ ආයතන විදිහට පිරිසිඳ දක්කා. මත්තේ කළ යුත්තක් නෑ.

ඔන්න නිවන් මග. නිවන් දකිනවා. වෙන මොකුත් ඕන නෑ. වෙනත් තියෙන ඔක්කොම යහපතක් වෙලා ඇති.

පංච උපාදනස්කන්ධ දුකෙනුත් මිදිලා ඇති. එහෙම නැතිව හිත සමාධි වුනා කියලා හෝ ආලෝකයක් දක්කා කියලා හෝ එහෙම නැත්නම් වෙන විශේෂ හැඟීමක් ඇතිවුණා කියලා හෝ තමන්ට මොනවහරි දෙයක් තේරුණා කියලා හෝ අවස්ථාවට කකුලක් හිරි වැටුණා කියලා හෝ නොදැනී ගියා කියලා හෝ හිස් බවක් කියලා හෝ තැනකින් නිවන් දක්කා, නිවන් දකින්න පුළුවන් කියලා මවා ගන්න එපා. ඒවා ද තව සංකල්ප කියලා දකින්න. අපිට ඕන සත්‍යයක්නෙ. අපි ජීවිතයේ දුක එන්න පුළුවන් තැන සංවර නොවී අපිට නිවන් දක්කත් වැඩක් තියෙනවයැ. ඔන්න දැන් හිස් බවක් හෝ හිස් බවට හොඳට සම වදින්න පුළුවන් මට දැන් නිවන් දුකලා. හැබැයි ඕන් ගලාගෙන එනවා දුක.

ගත කරන්න ගියාම ජීවිතය වෙනද වගේමයි. අවිද්‍යාව හෙල්ලිලාවත් නෑ, වෙනද වගේමයි. නමුත් කලින් කලට අර හිස්තැනක හිත තියාගෙන ඉන්න පුළුවන්. මෙය ද දැන් අපි යමක් කරගත්තා වගේ තැනකින් තමන්ම වංචා කරගෙන මේ ඉන්නේ. නමුත් අවශ්‍ය වන්නේ ලෝකෙ තුළ දීම, ලෝකෙට ගැටිලා, ලෝකෙ එක්ක ඇඹරෙන මොහොතෙ දීත් දුක නොඑන මට්ටම ටිකක් හරි

හැදිලා තියෙන්න ඕන එක මිසක එහෙම නැතුව පැත්තකට ගිහින් ඉන්නකොට දුක නැතිවෙන එකනම් නොවේ. එහෙනම් දිව්‍ය ලෝකෙ ගිහිල්ලා ඉන්න බැරියැ.

නමුත් දුක්ඛ නිරෝධය කියන්නේ දුක එන්න පුළුවන් දේ තුළ හැප්පිලත් දුක අඩුයි නම්, දුක නොඑනවා නම්, ඒ පිළිබඳ අවබෝධය තියනවනේ. එතනයි ඵලය තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ ලෝකය තුළ අටලෝ දහමින් කම්පා නොවෙන මනසකුයි හැදිලා තියෙන්න ඕන. එක තැන ඉඳගෙන ඉන්නකොට සැහැල්ලු බව මත නිවන් දුක්කා හෝ නිවන ටික ටික හුරු වෙනවා කියන එකක් ගන්න එපා.

මෙතෙක්දී මට පෙන්වන්න ඕන වුනේ රූපය පිරිසිඳ දකිනවා කියන කොට අමුතුවෙන් මොකුත් හිතන්න එපා. මේ ආයතන දහය ගන්නකෝ. ඇස - රූප, කන - ශබ්ද, නාසය - ගන්ධ, දිව - රස, කය - පොට්ඨබ්බ, රූපය පිරිසිඳ දකින කොට ඔන්න ඔය දස ආයතන විපරිත නොවෙන විදිහට, තත් වූ පරිදි ආධ්‍යාත්මික රූප පහ ආධ්‍යාත්මික පැත්තටත්, ඒක බාහිරට නොද, බාහිර ධර්මතා පහ බාහිර පැත්තට, ඒක ආධ්‍යාත්මිකේට නොද, විපරිත නොවන විදිහට දැනගන්න. පිරිසිඳ දකින්න, එතකොට ආයතන කුසලයි කියනවා. ඔන්න ආකාරය. ආයේ එන්නෙ නෑ. නොඑන තැනකට යන්න පුළුවන්.

අපි අනාගාමී වෙයි ද දන්නෙ නෑ? අද නිවන් දකින්න පුළුවන් වෙයිද දන්නෙ නෑ? එහෙම ප්‍රශ්නයක් නෑ. ආයතන ටික පිරිසිඳ දකින්න ඔයගොල්ලො උත්සාහවත් වෙන්න උත්සාහවත් වුනොත් බැරිද? පුළුවන්. නොකරන කම විතරයි. උත්සාහවත් වෙනවා නම්, මොකද බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නලා තියෙනවනේ කරන්න ඕන හැටි. ලක්ෂණ ටික පෙන්නලා තියනවා. ඒකෙ දී දැනුත් බත් පිගාන බෙදලා දුන්න වගේ වෙන මොකුත් නෑ. හොඳට රූපායතනය පිරිසිඳ දකින්න.

විදර්ශනාව කියන්නෙ පුළුවන් තරම් සිහිය යොදන්න ඇසට. හම්බවෙන හැම තැනක දීම ආධ්‍යාත්මික කියලා හම්බවෙන තැන,

මෙයද ඇසට පෙනෙන රූපයෙන් නිකං ගිරවා කියනවා වගේ දැනට හිතන්නකෝ.

මෙහෙම (තමන්ගේ ඇඟ දිහා) බැලුවත් “මෙය ද ඇසට පෙනෙන රූප මාත්‍රයක් නේද” කියන තැනකින් හිතනවා. රූපය, ආධ්‍යාත්මික, බාහිර බෙදන්න දෙන්නෙ නැතිව “තව පැත්තකින් මේ බාහිර වස්තුවකට මම කිව්වා වගේනෙ මේ බාහිර රූපෙකටනේ මම කියලා තියෙන්නේ” කියලා ඇසෙන් මෙහෙම බැලුවත් බාහිර දේ තමයි. බාහිර දේකට ‘මම’ කිව්වා. දැන් අපි ඔන්න ටික ටික දක්ෂ වෙනවා. “ඇසට පෙනෙන මේක රූප නම් එතකොට කෝ කය” තමන්ම ටික ටික හිතනවා.

හොඳට හිතන්න ගන්නවා “දැන් මේක ඇසට පෙනෙන රූපය. එතකොට කෝ කය”. එතකොට හිතට සිහි වෙනවා. ඒ ධම්මාරම්මණය කියලා, ටක් ගාලා ඒ ආයතනය සිහි කර ගන්නවා. අන්තිමට ගත්තහම ඔයගොල්ලන්ට කය හම්බවෙන්නෙ නැතිවෙයි. දැන් ඔහොම සිහි කරලා බලන්න (තමන්ගේ ඇඟ දෙස බැලූ විට) මේ පෙනෙන එක ඇසට පෙනෙන රූප නම්, කය කොහෙද කියලා.

දැන් ඔහොම කිව්වට, ඕක අර අපිට කාලයක් කෙලෙස් වශයෙන් ඇසුරු කරලා, ඇසුරු කරලා ප්‍රපංච වෙලා. දැන් ඔන්න ඔය අර්ථය දැන ගත්තට පස්සෙයි අපිට සීල, සමාධි දෙක ඕන වෙන්නෙ. සීල සමාධි දෙකෙන් මේකෙ බර අඩු කරලා දෙනවා. “නෑ මේ පෙනෙන දේ ආධ්‍යාත්මිකයි. මේ ඉදගෙන ඉන්න ඉරියව්වයි පෙන්වන්නේ. මේ ඉන්නෙ මම කියලා අත තියලා පෙන්වන්නේ ඔය මහ කෙලෙස් ගොඩකින්” ඒකෙ බර අඩු කරන්න තමයි දැන් සීල, සමාධි දෙක ඕන වෙන්නේ. සීලයක පිහිටලා හිත සමාධි කරලා, මොකක්ද කරන විදර්ශනාව, මොකක්ද? රූපය පිරිසිදු දකිනවා. රූපය ගැන බලන එක තමයි විදර්ශනාව.

ඔන්න ඔය විදිහට කරන්න. කළොත්, අපිට පුළුවන් චූනොත් “මේ මුළු ලෝකෙටම බැඳිලා තියෙන්නේ බාහිර රූපායතන ටිකේ විතරයි නේද” කියන එක දකින්න පුළුවන් මට්ටම ආවොත්, අන්න අපි බාහිර සංයෝජන ඇති මට්ටමට එනවා. “කාම භූමියේ ඉන්නවා කියලා, ආධ්‍යාත්මික කියලා, ලෝකෙ හැම කෙනෙක් ම හිතාගෙන

හිටියත් හැම තැනකම බාහිර ආයතන හයේ නේද සංයෝජන තියෙන්නේ” කියන තැනට අපිට දකින්න පුළුවන් නම්, ඒ කියන්නේ “මෙතැන වගේම, අනෙක් තැන ද අවිද්‍යාව මොකක්ද, ‘ආධ්‍යාත්මික, ආධ්‍යාත්මික’ කියලා දක්කට බාහිර ආයතන හයේ සංයෝජනය තියෙන්නේ. මෙතැනත් බාහිර ආයතන හයේ සංයෝජනයක් තියෙන්නේ” කියන තැනට දකින මට්ටම එළඹ සිටින මට්ටමට ගන්න ඕන. එහෙම ගන්නකොට මේ ආධ්‍යාත්මය අත හැරෙනවා. බාහිර සංයෝජනය නම් තියනවා. ඔරම්භාගිය සංයෝජන, එතකොට ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා සහ බාහිර සංයෝජන ඇති පුද්ගලයා කියනකොට දැන ගන්න ඕන කාම භූමියේ ස්වභාවය තමයි රූපයක් බැලුවත්, ශබ්දයක් ඇහුවත් මොන අරමුණක් ආවත් තියෙන්නේ මේ පැත්තට. දෙකට බෙදගෙන මෙහෙ, මෙහෙ, මෙහෙ කියලා හිතෙන් මේ ඔක්කොම හදගෙන තියෙන්නේ. බාහිර සංයෝජන කියන එක ඒ ආයතන ටික විපරිත නැතිව නුවණින් දකින එක. එව්වරයි.

ඔබ අප සැමට මෙම ජීවිතයේ දී ම නිවන් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මෙම ධර්ම දේශනය උපකාරයක් ම වේවා!

සාදු! සාදු!! සාදු!!!